

Rozhovor s osobnosťou mesiaca

MUDr. Slavomírou Kováčovou, PhD

MUDr. Slavomíra Kováčová pochádza z malebnej vinohradníckej obce Komjatice na juhu Slovenska, kde vyrastala v milujúcej, pracovitej a pokornej rodine. Po absolvovaní strednej školy v neďalekom mestečku Šurany ukončila po šiestich rokoch Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor všeobecné lekárstvo.

1

Po ukončení štúdia nastúpila na psychiatrické oddelenie v Nových Zámkoch, kde po troch rokoch získala atestáciu 1. stupňa. Necelý rok pracovala aj na súkromnej psychiatrickej klinike v Londýne.

Rok po atestácii dostala príležitosť pracovať na Neurologickej klinike v Nových Zámkoch. Tesne pred plánovanou európskou atestáciou odišla na Neurologickú kliniku FN Nitra, kde pôsobí doteraz. V roku 2009 získala atestáciu v odbore neurológia a v roku 2022 titul PhD na Jesseniovej Lekárskej fakulte v Martine s témou kognitívne poruchy pri roztrúsenej skleróze.

V súčasnosti pracuje ako vedúci lekár krajského Centra pre liečbu sclerosis multiplex, kde dispenzarizujú asi 1 000 pacientov s touto diagnózou.

Čo vás priviedlo k medicíne a špeciálne k neurológii?

Vždy ma lákala biológia, chémia a ľudské telo. Už na gymnáziu mi bolo úplne jasné, že chcem študovať medicínu. K neurológii som sa dostala vo 4. ročníku medicíny a bola to láska na prvý pohľad. Neurologický pacient je ako detektívny príbeh, kde od začiatku skladáte mozaiku príznakov a spolu s dôkladným klinickým vyšetrením viete určiť, kde sa nachádza zodpovedajúca porucha mozgu, miechy alebo periférnych nervov.

Venujete sa liečbe pacientov so sclerosis multiplex. Ako vnímate toto ochorenie? Môže viesť pacient so sclerosis multiplex plnohodnotný a šťastný život?

Roztrúsená skleróza je celoživotné ochorenie, ktoré však dnes dokážeme veľmi dobre diagnostikovať a do veľkej miery aj liečiť. V mnohých smeroch znamená – ako každá iná chronická choroba – pre pacienta isté obmedzenia a prináša so sebou zmeny v životnom štýle, ako aj v psychickom rozpoložení. Adaptácia každého pacienta na toto ochorenie je veľmi individuálna. Niektorí to vezme ako katastrofu s presvedčením, že je odsúdený na celoživotné utrpenie a invaliditu. Naopak, iní pacienti vnímajú túto chorobu ako výzvu do boja. Prehodia si v živote svoje priority, začnú sa viac venovať sebe, rodine, voľnočasovým aktivitám, začnú pestovať zdravší životný štýl. A presne toto je cesta! Pasívna konzumácia zdravotnej starostlivosti nepomôže, zmena musí prísť zvnútra. Ale dá sa to.

Čo je podľa vás najdôležitejšie v prístupe k pacientovi, ktorému bola práve diagnostikovaná sclerosis multiplex, aby ste si získali jeho dôveru a motivovali ho k spolupráci?

Najdôležitejšia je úprimnosť, priamosť a vyvrátenie rôznych predsudkov, ktoré okolo choroby panujú. Každému pacientovi treba nechať priestor na spracovanie nových informácií a zároveň mu vytvoriť pocit, že sme tu preňho a môže sa na nás obrátiť. Veľmi často sa pohovor začína plačom a končí sa úsmevom a pozitívnym nastavením.

3

Sclerosis multiplex sa väčšinou diagnostikuje v produktívnom veku a zasiahne človeka vo všetkých oblastiach jeho života. Ste svedkami veľkých životných príbehov vašich pacientov. Ktorý pacient bol pre vás najväčšou výzvou?

Tých pacientov, ktorí boli z medicínskeho hľadiska výzvou, bolo veľa. Spomínam si však na prípad mladej ženy, u ktorej sa choroba rozvinula po druhom pôrode. Mala závažné a opakované ataky, musela byť hospitalizovaná. Bolo také ťažké pozeráť sa na celú rodinu – na manžela, mamu, malú dcérku a ešte malé bábätko, ktoré jej nosili každý deň na oddelenie. Vďaka včasnej a vysoko efektívnej liečbe sme nateraz, zdá sa, boj vyhrali a táto mladá žena s minimálnym obmedzením funguje a teší sa z rodiny.

Život so sclerosis multiplex vie byť náročný. Už samotné vedomie diagnózy sclerosis multiplex môže predstavovať ťažký úder. Čo je podľa vás najdôležitejšie pre pacienta zasiahnutého týmto ochorením?

V prvom rade veriť zdravotníkom a odborne podloženým informáciám. Neveriť rôznym senzáciám popísaným v bulvárnych plátkoch alebo na sociálnych sieťach, neporovnávať svoju chorobu a stav s inými. Každý pacient si vyžaduje individuálny prístup a liečbu. Treba v prvom rade počúvať zdravotníkov a s problémami sa obracať na nich.

Samostatnú skupinu predstavujú ženy so SM v produktívnom veku, ktoré plánujú graviditu. Aké sú vaše skúsenosti s týmito pacientkami?

Z mojej skúsenosti pristupujú tieto ženy k tehotenstvu väčšinou veľmi zodpovedne a tehotenstvo si plánujú. Dokážu pochopiť, že v prvom rade je ochorenie potrebné začať liečiť a tehotenstvo plánovať až po stabilizácii stavu. Plánovanie gravidity sa zohľadňuje aj pri výbere konkrétneho lieku, ktoré v prípade otehotnenia neohrozí plod.

Je o vás známe, že aj napriek vysokému pracovnému vyťaženiu vždy vítate pacientov s úsmevom. V čom spočíva tajomstvo vašej trpezlivosti a motivácie?

Vybrala som si povolanie lekára, pomoc ľuďom beriem ako životné poslanie a doslova rehoľu. V živote platí, že čím viac dáš, tým viac dostaneš. Platí to aj pri úsmeve a dobrej vôli.

Ako vedúci lekár máte s liečbou pacientov s SM veľké skúsenosti. Akú radu by ste dali mladému kolegovi neurológovi, ktorý s liečbou pacientov so SM začína?

Že v prvom rade je za každým pacientom nielen jeden, ale aj viac ľudských osudov (rodina, práca, priatelia). S pacientom treba pracovať individuálne a trpezlivo, poskytnúť mu oporu a, samozrejme, veľa a celoživotne sa vzdelávať, aby sa liečba uskutočňovala podľa najnovších odborných odporúčaní.

Práca lekára neurológa je veľmi náročná a stresujúca. Prezradte nám na záver niečo zo svojej životnej filozofie. Čo vás napíňa šťastím, ako relaxujete a kde dobíjate baterky?

Sú to bežné drobnosti života. Rada si pobudnem v kuchyni pri varení, milujem detektívne knihy a dlhé prechádzky. Veľkou oporou mi je, samozrejme, moja rodina, najmä moja drahá dcéra.

Ďakujeme vám za rozhovor

Odborná redakcia SM News